

[Robert Christensen.]

for en ikke særlig lang videreuddannelse ovenpå, så er det et spørgsmål, om vi ikke derved kan undgå noget af presset, der hidtil har været på de længerevarende uddannelser. Derfor er det væsentligt for os, at den bliver tilrettelagt sådan, at den kvalificerer til at gå videre. Vi vil gerne, inden vi tager endelig stilling til lovforslaget og til udgifterne i det, i udvalgsarbejdet have lov at undersøge, om der ikke er mulighed for en anden prioritering af udgifterne inden for uddannelsesområdet, og så skal tilsagnet fra venstre være; at vi vil være villige til at prioritere de erhvervsmæssige uddannelser og mellemuddannelserne på et meget højt trin, også eventuelt på bekostning af nogle af de uddannelser, vi i en årrække måske har kælet lidt meget for.

Svend Haugaard: Den danske lærlingeuddannelse har gennem årene haft sit store og gode medansvar for, at dansk håndværk har så høj en standard. Det er klart, at det bør man have i tankerne, i det øjeblik man laver så store ændringer, som der her er tale om. På den anden side må vi erkende, at den meget stærke specialisering i samfundet og samfundets strukturændringer har gjort mesterlæren, som den var tidligere, mere eller mindre forældet, og vi må regne med, at denne udvikling fortsætter.

Den ændring, der her foreslås, er også en naturlig følge af den principbeslutning i forbindelse med folkeskolen, som blev gennemført i 1969, hvor det var forudsat, at man efter 9 års folkeskole skulle have mulighed for en bred faglig grunduddannelse. Vi kan beklage, at dette forslag ikke er kommet før, og kan undre os over det; forarbejdet var jo gjort, ikke så langt tilbage som i 1967, men dog i hvert fald et år tilbage. Jeg må tvivle på, at det vil være muligt inden for de sidste, så vidt jeg kan regne, 25 arbejdsdage, der er tilbage i denne samling, virkelig at få forslaget bragt i havn på en forsvarlig vis.

Der er et behov for en langt større smidighed i uddannelsen, der er behov for et lettere skifte inden for de enkelte fag, og det vil der sikkert blive endnu mere behov for med den strukturændring, der sker i fremtidens samfund. Der er behov for en større sikkerhed for, at man ikke tabes i uddannelsesforløbet. Det er vigtigt, at en afbrudt

uddannelse kan genoptages, og det er vigtigt, at en del af en uddannelse kan bruges som en del af en anden uddannelse. Det er derfor rigtigt, at man får en bred, grundlæggende uddannelse som det første og kombinerer den med en videregående specialisering; og der er ingen tvivl om, at det vil være endnu mere nødvendigt i fremtidens samfund.

Det radikale venstre kan derfor tilslutte sig hovedprincipperne i forslaget om en erhvervsfaglig forsøgsuddannelse, både hvad basisåret angår, og hvad den senere specialisering angår, og i øvrigt også tilslutte sig den opdeling i faggrupper, som er foretaget i forslaget.

Der er antydning en mulighed for, at man i visse tilfælde kan nøjes med skole uden at være ude i praktik. Det vil vi være meget betænkelige ved. Det må i hvert tilfælde kun være, hvor ganske specielle forhold tilsiger det. Vi mener, at princippet er rigtigt, at der sker en veksel mellem skole og praktik; praktikken er i det store og hele mere virkelighedsnær. Det er også vigtigt for arbejdstilrettelæggelse, for virksomhedsledelse og for samarbejde på arbejdspladsen, at de unge, der er under uddannelse, har prøvet erhvervet i praktik. I det hele taget mener vi, at man skal passe på ikke at blive for teoretisk igen.

Jeg vil også gerne fremhæve betydningen af, at man kan fastholde muligheden for, at unge, der ønsker det, efter de 9 års skole kan gå ud i det praktiske erhvervsliv og senere vende tilbage og få en faglig uddannelse.

Vi kan tilslutte os princippet om, at udgifterne for den teoretiske uddannelse er en statsopgave. De faglige uddannelser har, som det har været fremhævet her i dag, hidtil været sorteper, og det må være sådan, at der er lige stor respekt om den faglige og den boglige uddannelse. Det bør i princippet være sådan, at disse forskellige uddannelser stilles økonomisk ens.

Men netop derfor kan vi være noget betænkelige ved en del af forslaget, hvor der tales om en særlig elevgodtgørelse på grundlag af lærlingeløn. Vi er enige i, at det ikke skal hvile på mestrene; ikke mindst med de skiftende mestre, som vil være nødvendige, kan det ikke være praktisk rigtigt. Men vi mener på den anden side, det vil være mere